

CONTRIBUȚII LA STUDIUL NUMELOR DE FAMILIE DIN ROMÂNIA (IV)*

Dumitru LOȘONȚI

Institutul de Lingvistică și Istorie Literară
„Sextil Pușcariu” al Academiei Române, Cluj-
Napoca (România)

10.52846/SCOL.2022.1-2.04

Abstract

The purpose of this article is to analyze, from an etymological perspective, a series of family names from Romania (family names starting with the letter F). The sources of these names are onomastics materials or works and (former) lists with telephone subscribers from several counties. The inventory of names and variants is generous, the author managing to establish etymologies, to correct many explanations provided so far, and to offer useful clarifications.

Keywords: *family names, Romania, etymology, onomastics, variants*

Résumé

Le but de cet article est d'analyser, d'un point de vue étymologique, une série de patronymes roumains (noms de famille commençant par la lettre F). Les sources de ces noms sont des matériaux ou des œuvres onomastiques et des (anciennes) listes d'abonnés téléphoniques de plusieurs départements. L'inventaire des noms et variantes est généreux, l'auteur parvenant à établir des étymologies, à corriger de nombreuses explications fournies jusqu'ici, et à apporter des éclaircissements utiles.

Mots-clés : *patronymes, Roumanie, étymologie, onomastique, variantes*

FLAUTA (PATM 91) este forma de feminin a lui *Flaut(u)*.

FLAUTARU (LATB 446, PAAG 248, 264) este derivat, cu suf. antroponic -*ar*, de la *Flaut*. Un substantiv comun *flautar* 'flautist' nu știm să fie atestat.

FLEANȚĂ (LATB 446) provine din *fleanță* 1. 'fleandură'; 2. 'femeie de moravuri ușoare' (MDA).

FLENCU (LATB 446) provine din adj. *flenc*, variantă a lui *fleng* '(despre urechile porcului) aplecate înainte spre ochi' (MDA).

* Partea I a apărut în SCOL, XI, 2018, nr. 1–2, pp. 70–89, partea a II-a, în SCOL, XIII, 2020, nr. 1–2, pp. 42–50, iar partea a III-a, în *ibid.*, XIV, nr. 1–2, 2021, pp. 93–118.

FLEARĂ (PATM 91) provine din adj. *flear*, *fleară* ‘vorbăreț, flecar, gureș, glumeț’.

FLECAN (PAHD 216, PAIS 124) este derivat, cu suf. *-an*, de la *Fleaca*, *Fleacă*.

FLECEA (PACS 203), cf. *Fleaca*, *Fleacă* și *flece* ‘fleșcăraie’, ‘lapoviță’.

FLEICAN (LATB 446) e derivat, cu suf. *-an*, de la *Fleică*.

FLEICUȘ este diminutiv, cu suf. *-uș*, dar nu de la *fleică*, așa cum dă Iordan DNFR, ci de la *Fleică*, atestat în Dobrogea (vezi Tomici-Andronache OD), Vrancea (PAVR 54), Banat (PATM 255), București (LATB 446) etc.

FLENCANĂ (PAHD 132) este derivat, cu suf. *-ană*, de la *Fleancă*. Cf. și *a flencăni*.

FLEȘCAN. După Tomici-Andronache OD, *Fleșcan* provine din „*fleșcan* ‘cel care cântă din *fleșcă*, din fluier mic’ ” ori „poate fi și masculinul lui *fleașcă* ‘palmă dată cu mâna moale; palmă dată peste ochi; un joc de copii; noroi apăsos’ ” sau „poate fi derivat de la nf. *Feleșcu* cu suf. augm. *-an*”.

Autorii nu indică sursa în care s-ar găsi *fleșcan*. Masculinul lui *fleașcă* ar avea forma *fleașc*, identică cu interjecția de la care derivă *fleașcă* (vezi DA). Derivatul de la *Feleșcu* este posibil (**Feleșcan* >, [prin sincoparea primului *e*] *Fleșcan*), dacă *Feleșcu* ar fi un nume real, nu o formă grafică (cum bine suspectează autorii în acest caz) pentru *Felescu* < *Felea*.

După părerea noastră, *Fleșcan* este un derivat, cu suf. *-an*, de la *Fleașcă*.

FLEȚAN (PAHD 179, 189, 227) este derivat, cu suf. *-an*, de la *Flețu*.

FLINTEA este derivat cu suf. *-ea*, dar nu de la *flintă*, cum indică Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD, ci de la (n. fam.) *Flinta*, *Flintă*.

FLOACĂ (PABV 152) provine din *floacă*, variantă a lui *floc* (DA).

FLOACEA (Frâncu-Candrea *Moșii* 117) este derivat, cu suf. *-ea*, de la *Floacă*. Cf. și *flocea* ‘epitet dat (în glumă) unui om foarte pârșos (flocos)’ (vezi DA).

FLOCAN (PACS 62, PATM 291, PAVR 121) este derivat, cu suf. *-an*, de la *Floacă*, *Floca* sau provenit din *flocan* ‘(despre câini) flocos’ (DA).

FLOCICĂ (PASB 202) e derivat, cu suf. *-ică*, de la *Floca*, frecvent în județ, sau de la *Flocea*.

FLOCILĂ (PAAG 245) e derivat, cu suf. *-ilă*, de la *Floacă*, *Floca* sau *Flocea*.

FLOCIOIU (LATB 447) e diminutiv, cu suf. *-oi(u)*, de la *Flocea*.

FLOCOS (Mocanu NPIL 65, PAAR 145) provine din adj. *flocos*.

FLONTAȘ (DFNFM, LATB 447, PACJ 118, PASM 61) e derivat, cu suf. *-aș*, de la *Flonta*.

FLORA explicat de Tomici-Andronache OD de la *Florea*, poate fi și bg. *Flora* (vezi Ilčev), it. *Flora* (vezi De Felice DCI 126), pol. *Flora* (vezi Taszyckiego),

sb. *Flora* (vezi Grković). Ung. *Flóra* este împrumut din românescul *Florea* (vezi Murádin EMCs 132).

FLORĂNESC (PAHD 160) este derivat, cu suf. *-esc*, de la *Floran*.

FLORAN (PAHD 87, 168, 176; Mocanu NPIL 65) provine din adj. *floran* ‘cu pete, bălțat, înflorat’, răspândit pe o arie largă în sudul și centrul (până spre nordul Banatului, un derivat, cu suf. *-an*, de la *flor* (vezi Mocanu, *Adjectivul flor* 189–194).

FLOREAN(U) a primit mai multe explicații: „*florea* ‘nume de bou’ și ‘numele unei păsări cântătoare’; cf. și it. *Florea(o)*” (Iordan DNFR) „nt. *Floreni*, *Florești* și suf. *-an* [sic!]” (Tomici-Andronache OD), „*Floreni* sat VS” (Pitiriciu *Derivate* 213). Poate fi și derivat, cu suf. *-(e)an*, de la *Floarea*, sat desființat, unificat cu satul Bascov AG, și, fără nicio îndoială, de la n. fam. *Floare*, *Floarea*, *Flore*, *Florea*, foarte frecvente în unele regiuni. De exemplu, în Dobrogea, *Floarea* are 2314 ocurențe, iar *Florea*, doar 4 (vezi Tomici-Andronache OD).

FLORECI, pe care Iordan DNFR îl explică de la „*floare* (sau/și *Floru*), cu suf. *-eci*”, este un derivat (și) de la *Florea*. De exemplu, în PAAG, *Floreci* apare la o singură familie (p. 72), pe când *Florea*, la cca 160 de familii (p. 71–72).

FLORES (LATB 451) e nume sard (vezi De Felice DCI 125).

FLOREȘTEAN(U) nu provine numai din *floreștean* ‘persoană originară din Florești’, cum indică Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD, ci este și un derivat, cu suf. *-ean*, de la *Florescu*.

FLORI, explicat din gr. *Flori(s)* (Iordan DNFR) sau și ca genitiv al lui *Flora* (Tomici-Andronache OD), poate fi și it. *Flori* (vezi De Felice CI 252, *idem* DCI 126) sau bg. *Flori* (< *Floro*: Ilčev). În Timișoara, apare în PATM 92 la 6 familii.

FLORICĂU (LATB 453) e derivat, cu suf. *-ău*, de la *Florica*.

FLORICEANU (LATB 453) e derivat, cu suf. *-ean(u)*, de la *Florica*, *Florici*, *Floricu*.

FLORICU (PASB 155) este femininul lui *Florica*, *Florică*.

FLORINA (LADJ 320) este femininul lui *Florin*.

FLORINC (PAAB 78, PAHD 132) este femininul lui *Florinca*.

FLORINCA (Frâncu-Candrea *Moșii* 117; LATB 453; PAAB 252, 403; PABR 149; PAHD 90; PATM 216, 265) este bg. *Florinka* (< *Florina*: Ilčev).

Florinca se întâlnește și ca prenume (vezi Densusianu ȚH 73).

FLORINCAȘ (PAHD 51, 112, 115, 132, 217; LADJ 114) este derivat, cu suf. *-aș*, de la *Florinca*.

FLORINCĂU (PASM 62) e derivat, cu suf. *-ău*, de la *Florinca*.

FLORINCESCU poate fi derivat din n. fam. *Florinică*, cum dă Iordan DNFR, se înțelege, cu sincoparea lui *i* neaccentuat în faza inițială (**Florinicescu*), dar poate fi, tot atât de bine, și derivat de la n. fam. *Florinc*, *Florinca* (vezi supra), *Florincu* (vezi DOR 59).

FLORICIOIU este derivat, cu suf. *-oiu*, dar nu de la *Florică*, cum dă Iordan DNFR, ci de la *Florici*.

FLORINCUȚA (Șediște BH: Teofil Teaha, *Graiul de pe valea Crișului Negru*, București, Editura Academiei, [1961], p. 145) e derivat, cu suf. *-uță*, de la *Florinca*.

FLORIȘAN (PATM 287) este derivat, cu suf. *-(e)an*, de la *Floriș* (*ibid.* 329, scris și *Floris*: *ibid.* 92). După *ș* dur, diftongul *-ean* se pronunță *-an*.

FLORIȘCA, FLORIȘCĂ, considerat de Iordan DNFR „diminutiv al lui *floare*, absent în dicționare, sau al lui *Flo(a)rea*”, este (și) ung. *Floriska*, hipocoristic de la *Flórián* (vezi Murádin EMCs 90).

FLORIȘTEAN(U), considerat de Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD același cu *Floreșteanu* (< n. top. *Florești*), este și (sau numai) un derivat de la *Florișca, Florișcă*.

FLOROIAN (PAAG 72) este derivat, cu suf. *-(e)an*, de la *Floroiu*.

FLORONESC (PAHD 81, 160), **FLORONESCU** (*ibid.* 82) este derivat, cu suf. *-esc(u)*, de la *Floroni* (vezi infra).

FLORONI, comparat de Iordan DNFR cu gr. *Floronikos*, este literalizarea (redarea cu literele alfabetului obișnuit a) formei fonetice bănățene sau sud-vest ardelenene [florón] a lui *Floroi*. Vezi *Floroń*, n. fam. în Totești HD (Densusianu ȚH 77), *Floroni* (PAHD 115, PATM 241).

FLOROVICI (LADJ 114) ar putea fi bg. *Florovič*, necunoscut de Ilčev, un derivat, cu suf. *-ič*, de la *Florov*, sau cu *-ovič*, de la *Floro*. Pentru derivate cu aceste sufixe, vezi Ilčev 29.

FLORU. Iordan DNFR explică numele din gr. *Floru* sau (și) it. *Floro*, comparându-l totodată cu n. top. *Florul* și cu rus. *Flor(ov)*, iar Tomici-Andronache OD, numai din gr. *Floros, Floru*.

Flor este și un nume vechi românesc, provenit din adj. *flor* cu sensul ‘(în special despre vite cornute mari, dar și despre orice alt animal sau despre lucruri) bălțat, pestrîț, prian; cu pete mari de altă culoare, de obicei roșii, negre sau galbene; înflorat’, adjectiv care se mai păstrează în Banat, în două arii mici (vezi Mocanu, *Adjectivul flor* 189–198).

Flor, Floru mai poate fi pol. *Flor* (vezi Taszyckiego), bg. *Flor, Floro* (vezi Ilčev) sau sb. *Floro* (vezi Grković).

FLORUNCUȚ (PATM 92) poate fi o formă rezultată prin asimilarea *i-u* > *u-u* din *Florincuț*, un derivat, cu suf. *-uț*, de la *Florinc, Florincu*.

FLORUȚ, derivat de Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD de la *Florea*, cu suf. *-uț*, este derivat și de la *Flor, Floru*.

FLORUȚĂU (PACJ 119) e derivat, cu suf. *-ău*, de la *Floruț, Floruța*.

FLUIER (scris *Fluer*: LATB 454) provine din *fluiet*.

FLUIERAN (scris *Flueran*: LATB 454, PATM 92) e derivat, cu suf. *-an*, de la *Fluier* sau provenit din *fluieran* ‘fluieroi’ (vezi MDA).

FLUIERĂTORU (scris *Fluerătoru*: LATB 454) provine din *fluierător*.

FLUIERIȘ (LATB 454) este o variantă a lui *Fluierici*, probabil o formă hipercorectă dintr-o arie lingvistică în care *ĉ* se pronunță *ș* sau *ś*, sunet literalizat ș.

FLUIEROAIA (scris *Flueroaia*: LATB 454) e derivat, cu suf. *-oaie*, de la *Fluier*.

FLUTURESCU (LATB 454) e derivat, cu suf. *-escu*, de la *Flutur(e)*.

FOALEȘ (PABR 149, PAHD 100) provine din adj. *foaleș* ‘burtos, pântecos’ (DA).

FOAME (PATM 92) provine din *foame*. Cf. *Foamete*.

FOARCEA este derivat cu suf. *-ea*, dar nu de la *Foarcaș*” [sic!], cum dau Tomici-Andronache OD, ci de la *Foarce*.

FOARFĂ (LADJ 114) provine de la *foarfă* 1. ‘epitet dat unei persoane neglijente în îmbrăcăminte’; 2. ‘(în locuțiunea adjectivală) *foarfă la gură* ‘care nu realizează că spune lucruri nepotrivite’ (MDA).

FOCAN. Iordan DNFR se întreabă dacă *Focan* este un derivat de la „*foc* cu suf. augmentativ *-an(?)*”, iar Tomici-Andronache OD, care înregistrează pe *Focan* la 33 de persoane, îl explică din gr. *Fokiano(s)*, *Fokianu*, deși în lucrarea lor, *Foca* apare la 202 persoane.

Focan este un derivat de la *Foca*, cu suf. *-an*.

FOCAȘ (LATB 454) e derivat, cu suf. *-aș*, de la *Foca*.

FOCICĂ poate fi derivat cu sufixul *-ică* atât de la *Focea*, cum indică Iordan DNFR, cât și de la (mult mai frecventul) *Foca*.

FOCOȘ (PAAR 200) este ung. *Fokos*, atestat din 1574, provenit din *fokos* ‘baltag cu coadă lungă, toporaș cu coadă lungă; topor (de luptă)’ (vezi Kázmér).

FOCȘUC (LATB 455) e derivat, cu suf. *-uc*, de la *Focșa*.

FODI (PATM 274) este ung. *Földi*, variantă a lui *Földi* < *földi* ‘(persoană) originară din același loc sau aceeași regiune cu cel care comunică’ (vezi Kázmér).

FODOLICĂ (LATB 455, PACJ 119, PAVR 54, 102) este o variantă a lui *Fudulică*. Cf. *a se fodoli* ‘(prin CL) a se fuduli, a se mândri’ (DGDS).

FODORAN (PAAB 78, PAHD 160) este derivat, cu suf. *-an*, de la *Fodor*.

FODOROIU (PAVR 116) este derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Fodor* (*ibid.*).

FODULU (PABR 149) provine din *fodul*, variantă a lui *fudul* (vezi DGDS).

FOFIRCĂ nu poate deriva din *fofârnă* ‘femeie cârnă și fonfăită’, cu suf. *-că*, așa cum indică Tomici-Andronache OD.

Considerăm că numele provine de la *fofircă*, variantă posibilă, neatestată în sursele consultate până acum, a lui *fofincă* ‘fonf’ (vezi MDA).

FOGARASI, FOGARAȘI. După Tomici-Andronache OD, *Fogarași* provine din n. top. „*Făgărași* (cu *-i* pentru marcarea pronunțării mai moi a lui *-ș*”, iar *Fogarasi* este „probabil greșeală de grafie (*s* în loc de *ș*) v. nf. *Fogarași* sau păstrarea parțială a grafiei ung. cu *s* în loc de *ș* (cu *i* pentru pronunțarea mai moale a lui *ș* ori suf. toponimic ung. *-i*)”.

În realitate, *Fogarasi* este numele maghiar cu păstrarea totală a grafiei maghiare, provenit din *fogarasi* ‘persoană originară din Fogaras (= Făgăraș BV) sau din *Fogarasföld* (vezi Kázmér), iar *Fogarași* este o variantă grafică cu redarea sunetului maghiar *s* prin *ș* românesc (cf. și Iordan DNFR).

FOGAȘ (LATB 455, PATM 205) este ung. *Fogas*, atestat din 1325, provenit din *fogas* ‘șalău mai mare de un kilogram și jumătate’ (vezi Kázmér) sau *fogas* ‘dintat, crestăt’, ‘(pop.) mușcător, tăios, înțepător’; ‘(fig.) spinos, greu, complicat’; ‘grapă’, ‘prepeleac’ etc. (vezi DRM).

Fogoș (LATB 455) este o altă formă prin care s-a redat în românește ung. *Fogas* [fôgôș].

FOGHIS, FOGHIȘ. *Foghis*, înregistrat de Iordan DNFR fără etimologie, este o formă grafică (ca și cea din PATM 92, 330) pentru *Foghiș* (*ibid.* 243, 252, 265, 299, 315; PACJ 120; PACS 62 etc.), care se explică din ung. *Fogas* (vezi *Fogaș*). Pentru ung. *-as* > rom. *-iș*, vezi *Vargyas* > rom. *Vârghiș*, *Vârghiș* (Petrovici SDT 171).

FOGLIETTA (PAAB 376) e nume italian, provenit din *foglietta* 1. ‘frunzuliță’; 2. ‘sticlută, măsură de capacitate (în Lazio) de o jumătate de litru’; 3. ‘tutun de prizat’.

FOIAȘ, explicat de Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD din ung. *folyas* [corect: *folyás*], ‘râu, pâraie; scurgere’, poate fi, foarte bine, și (sau numai) un derivat, cu suf. *-aș*, de la *Foaie*, *Foia*.

FOICA este explicat de Iordan DNFR de la *foică*, diminutiv al lui *foaie*, absent în dicționare.

Cum *Foica* și *Foia* se găsesc uneori în aceleași localități (vezi PATM 92), trebuie să vedem în *Foica* un derivat, cu suf. *-ică*, de la *Foaie*, *Foia*.

FOIDAȘ (PASB 202) este ung. *Fajdas*, provenit din *fajdas*, variantă a lui *fajdos* (vezi Kázmér).

FOIȘOREANU poate fi și un derivat de la n. fam. *Foișor*, nu numai de la n. top. *Foișor*, cum indică Iordan DNFR.

FOITOS (PACJ 120, 307, 326 etc.) este ung. *Fojtós* < *fojtós* ‘înnecăcios’.

FOIȚĂ (LATB 455, PAAB 157, 322) poate proveni din *foiță* sau poate fi un derivat, cu suf. *-iță*, din *Foia*, *Foaie*, *Foia*.

FOLCUȚ (LATB 455) provine din *folcuț*, un diminutiv de la *foale* (vezi DA).

FOLDI (LATB 455) este ung. *Földi*, atestat din 1525 (vezi *Fodi*).

FOLDVARI (PAAB 435, PACS 219) este ung. *Földvári* < *földvári* ‘persoană originară din *Földvár*’, *Földvár* fiind nume de localități din Ungaria și numele maghiar al localităților Feldioara BV, CJ, Războieni-Cetate AB.

FOLFĂ (DFNFM; PAAB 157; PABN 40, 144, 147, 168, 189, 222, 232, 243, 260; PAHD 132) provine din **folfă* ‘epitet dat unuia care folfăiește’, un derivat regresiv de la *a folfăi* ‘a vorbi (sau a mesteca) greu (cum fac bătrânii care nu au dinți), a molfăi’ (MDA).

FOLEANU poate fi și un derivat, cu suf. antroponimic *-ean(u)*, de la *Fola*, *Fole*, *Folea*, nu numai de la n. top. *Folea*, cum indică Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD.

FOLICA (LATB 455) e derivat, cu suf. *-ică*, de la *Foale*, *Fole* sau *Folea*.

FOLOACĂ (LATB 455) poate fi un derivat, cu suf. *-oacă*, de la *Fola*.

FOLOGEA. Iordan DNFR îl explică din „ung. *falók* ‘mâncău’, cu suf. *-ea*”, completând că „-g- < k nu face dificultăți (cf. suf. *-oc*, cu varianta *-og*)”.

Pentru ‘mâncău’, în DMR nu găsim *falók*, ci doar *faló²* și *falánk*.

Este posibil ca *Fologea*, care e un nume real (vezi și LATB 455, PATM 216), să provină, prin simplificarea grupului consonantic *ln* la *l*, din *Folnagy*, variantă bine atestată (vezi Kázmér) a lui *Fónagy*, de la care avem și *Fonoage*.

FOLTISKA, FOLTIȘCA. Iordan DNFR explică acest nume din *folt* ‘petec, zdreanță’, cu suf. diminutival (depreciativ) *-ișcă*”.

În realitate, este ung. *Folticska* (cf. *Folticska Francisc*: LATB 455), cu transformarea grupului consonantic *čc* în *șc*. Vezi alte exemple s.v. *Fișcă*.

FOLTIC, FOLTICĂ. *Foltică* (PAAG 72, 238) e derivat, cu suf. *-ică*, de la *Foltea* (*ibid.*). *Foltic*, pe care Iordan DNFR îl socotește „derivat regresiv de la *folticos* ‘burtos, greoi’ ” sau un „diminutiv ironic al lui *foltea*”, este forma „masculină” a lui *Foltică*.

FOLTIȘ (PABN 40) provine din ung. *Foltos*. Pentru ung. *-os* > rom. *-iș*, vezi Petrovici SDT 171.

FOMETICI e derivat cu suf. *-ici*, dar nu de la *foamete*, cum indică Tomici-Andronache OD, ci de la *Foamete*, destul de răspândit. De ex., în Dobrogea se întâlnește la 27 de persoane (vezi *ibid.*).

FOMINOV (PABR 150) este nume rusesc.

FONA (Densusianu ȚH 76, PAHD 115) este bg. *Fona* < *Trifona*, *Frona* etc. (vezi Ilčev).

FONAI (LATB 455) este nume maghiar, provenit din *fonai* ‘persoană originară din Fonó’ (vezi Kázmér).

FONOAGE (PAAB 183, 198, 221; PABN 40; PATM 92) etc. este ung. *Fónagy*, atestat din 1400, provenit din *fónagy* ‘primar’.

Fonogea (PABN 149) e derivat, cu suf. *-(e)a*.

FONOCA (LATB 455) ar putea fi un nume maghiar, provenit din *fonóka* 1. ‘șezătoare’; 2. ‘(reg., glumeț) papă-lapte’ (vezi DMR).

FONTANIN (LATB 455) e nume italian (vezi De Felice DCI 126).

FORA (LATB 455, PATM 92, 315) este ung. *Fóra*, atestat din 1469, < *Fóra*, hipocoristic de la *Flórián*.

FORĂSCU, FORESCU. *Forescu*, cu varianta *Forăscu*, e derivat de Iordan DNFR din „gr. *Fora(s)* și (sau) bg. *Forju, Forev*”. Provine din (sau și din) *Fora* (v. supra).

FORCA este comparat de Iordan DNFR cu ung. *fark* ‘coadă’. Numele se întâlnește și în București (vezi LATB 445). În caz că grafia îi reproduce exact forma fonetică, poate fi vorba de it. *Forca* < *forca* 1. ‘furcă’; 2. ‘răscruce, răspântie’; 3. ‘băiat neastâmpărat’ etc. (vezi DIR).

FORDA, FORDEA. *Fordea* este comparat de Iordan DNFR cu ung. *forda* ‘ordine, serie’. Precizăm că în DRM, *forda* e definit 1. ‘asolament’; 2. ‘ciclu (sau rotație) de tăiere [a pădurii]’; 3. ‘(ferov.) marșrut’; 4. ‘(ferov.) fordă’.

Fordea este un derivat, cu suf. *-ea*, de la *Forda* (PAAB 79, 340).

FORGACEA (PABV 184) este derivat, cu suf. *-ea*, de la *Forgaci*.

FORGO, explicat de Tomici-Andronache OD din „nf. *Forgacs*”, este ung. *Forgó*, atestat din 1434, provenit din *forgó* ‘sprinten, vioi, ager, zglobiu’ sau ‘hoinar, vagabond, pribeag’ (vezi Kázmér).

FORIȘCA (PABV 181), scris și *Forisca, Foriska, Forișka: ibid.*), este ung. *Fóriska*, un hipocoristic de la *Fórián* < *Flórián* (vezi Murádin EMCs 90).

FORI (PABV 126, 144, 164) este ung. *Fóri* < *Fóri*, hipocoristic de la *Fórián*, variantă a lui *Flórián* (vezi Kázmér).

FORIAN (PAHD 211) este ung. *Fórján*, variantă a lui *Flórián* (vezi Kázmér).

FORMINTE (LATB 456, PAAB 79, PATM 92) este explicat, cu totul hazardat, de Tomici-Andronache OD de la *forminante* ‘chibrituri’ [sic!!!]. Cf. it. *Formenti*, ce ar fi putut fi modelat după nume terminate în *-inte*, precum *Arvinte, Melinte* etc.

FORNA. Iordan DNFR îl compară cu gr. *Fornis*. Pătruț SOR 95 e de părere că e derivat, cu suf. *-n-*, de la tema *For-*. După Tomici-Andronache OD, provine din *Furn(e)a*.

Poate fi (și) ung. *Farna* [fʰʷrnâ], atestat din 1525, provenit din *Farna*, prenume laic (vezi Kázmér).

FORNARA (PASB 73) este it. *Fornara*, variantă a lui *Fornari* (vezi De Felice DCI 126).

FORNADE. Pentru Iordan DNFR, tema lui *Fornade* este *Forna* (comparat, pentru etimologie, cu gr. *Fornis*), „iar partea finală e suf. gr. *-adis*”.

Cf. și ung. *Farnádi*, var. a lui *Farnadi* (vezi Kázmér).

FORNEA, socotit de Tomici-Andronache OD variantă a lui *Furnea*, este un derivat, cu suf. *-ea*, de la *Forna* (vezi supra).

FOROI, FOROIU. *Foroi* (PATM 251), *Foroiu* (*ibid.* 259) este ung. *Forrai*, atestat din 1408, provenit din *forrai, forrói* ‘persoană originară din *Forró*, localități în România (= rom. *Fărău* AB, *Fonău* BH) sau Ungaria’ (vezi Kázmér, Kiss FNESz I 478), un derivat, cu suf. *-i*, de la *Forró*.

FOROSIGAN (PAAB 435) provine din *forosigan* ‘persoană care locuiește în (sau este originară din) *Forosig* BH’.

FOROȘ (PATM 315) este ung. *Forrós*, atestat din 1551, un derivat, cu suf. *-s* de la *forró* ‘însuflețire, înflăcărare, patos, vervă, elan’ (vezi Kázmér).

FORRO (PASB 73) este ung. *Forró* < *forró* ‘debordant, zelos, înflăcărat, exuberant; impulsiv’ (vezi Kázmér).

FORTINI (PAAG 197, PABN 222) este nume italian (vezi De Felice DCI 127).

FORTUN (PACS 62) este rus. *Fortun*.

FORTUNĂ provine, fără nicio îndoială, din *fortună*, variantă a lui *furtună*, cum dă Iordan DNFR, care-l compară totodată cu rus. *Fortun*, dar poate fi și it. *Fortuna* (vezi De Felice DCI 127), pol. *Fortuna* (vezi Taszyckiego).

FORTȚ, explicat greșit de Tomici-Andronache OD din gr. *Fortsas*, este ung. *Farc* (< germ.: Murádin EMCs 141). Apare scris și *Fortiu* (PAHD 115).

FORTAN (LADJ 114) este derivat, cu suf. *-an*, de la *Foarță*, *Forț*, *Forțu*.

FOTĂU (PAHD 189) este derivat, cu suf. *-ău*, de la *Fota*, *Fotă*, *Fotu*.

FOTEA. Explicat din „*Fota* (sau/și *fotă*), cu suf. *-ea*” (Iordan DNFR) ori din „*Fota* sau < gr. *Foreli(s)* [sic!!!] cu suf. *-ea*” (Tomici-Andronache OD), *Fotea*, înregistrat în Dobrogea la 139 de persoane (vezi *ibid.*), poate fi și bg. *Fotea* (vezi Ilčev).

FOTI se poate explica nu numai din bg. *Foti* sau (și) gr. *Foti(s)* (Iordan DNFR), ci și din ung. *Fóti* < *fóti* ‘persoană originară din localitatea Fót (Ungaria)’ (vezi Kázmér).

FOTICĂ (PAIS 126, 345) e derivat, cu suf. *-ică*, de la *Fota*, *Fotea* sau *Fotu*.

FOTOI, FOTONIU. *Fotoniu* (PACS 62) este forma prin care s-a redat literalizat pronunțarea bănățeană [fotónu] a lui *Fotoiu*, un derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Fota*.

FRACASSE (LADJ 330), cf. it. *Fracassa*, *Fracassetti*, *Fracassi*, *Fracasso* (vezi De Felice CI 264).

FRAGU (LATB 457) provine din *frag*.

FRANA (PACS 61, 97, 141) poate fi sb. *Frána* (< *Franciska*, *Francisko*: Tomici OSCR 121) sau ceh. *Frána* (vezi Svoboda 126).

FRANCA (PACT 123, PATM 92; scris și *Franka*: *ibid.* 93) este bg. *Franka*, forma de feminin a lui *Franko* (vezi Ilčev), sau it. *Franca* (vezi De Felice DCI 128; *idem* CI 252).

FRANCESCO (PABR 150) este nume italian (vezi De Felice DCI 127).

FRANCIA (PABN 40) poate fi nume italian (vezi De Felice DCI 128) sau maghiar (vezi Kázmér).

FRANCISCATO, FRANDISCATO. *Frandiscato* (PABR 150) ar putea fi o greșeală de grafie (*d* în loc de *c*) pentru *Franciscato*, variantă (cu închiderea lui *e* la *i*) a it. *Francescato* (vezi De Felice DCI 127).

FRANEK (PACS 62) este cehul *Franěk* (hipocoristic de la *Francišek*: Svoboda 180) sau pol. *Franek* (vezi Taszyckiego).

FRANGU este, desigur, gr. *Frangu* (Iordan DNFR), dar poate proveni și din bg. *Frango* (< gr.: Ilčev).

FRANGUȘ (PABR 190) e derivat, cu suf. *-uș*, de la *Frangu*.

FRANICI (PATM 93) este sb. *Franić*, un derivat, cu suf. *-ić*, de la *Fran(o)* (vezi Grković).

FRANȚIA (PACS 62) este ung. *Francia* < *francia* ‘francez’.

FRANZINI (PAAG 72) este nume italian (vezi De Felice DCI 128).

FRASCA (LATB 457) e nume italian, provenit din *frasca* 1. ‘rămurică, creangă’; 2. ‘persoană volubilă’; 3. ‘om ușuratic’ etc. (DIR).

FRATA, FRATTA (LATB 457) este it. *Fratta* (vezi De Felice CI 192).

FRATER, explicat de Iordan DNFR din lat. *frater*, este, mult mai probabil, ung. *Fráter* (< *fráter* ‘călugăr care are gradul de frate’), atestat din 1545 (vezi Kázmér). Se întâlnește și la polonezi (vezi Taszyckiego).

FRĂSINARU, explicat de Tomici-Andronache OD de la n. fam. ‘*Frăsin* și suf. *-ar(u)*’, poate fi derivat și de la *Frăsina* sau de la n. top. *Frasin* DJ, GJ, SV, *Frasina* VL, *Frasinu* CT, DB, GR, VS.

FRĂSINCAR. Iordan DNFR afirmă că tema acestui nume ‘este clară (*Frasin* sau/și *Frăsina*, cf. și *Frăsinica*, diminutiv al acestuia)’, dar îi este neclară ‘semnificația suf. *-ar*’.

Sufixul *-ar* este un sufix toponimic, dar și antroponimic (vezi excelentul studiu al lui Dragoș Moldovan, *Sufixul -ari (pl. lui -ar) în toponimia românească. Origine, funcționalitate, dinamică*, în ‘Anuar de lingvistică și istorie literară’. Tomul XXVII, 1979–1980, p. 21–68).

Frăsincar, nume autentic, întâlnit și de noi în mai multe surse, poate fi derivat de la un toponim sau antroponim *Frăsina*, necunoscute de noi. Poate fi, într-adevăr, derivat și de la *Frăsinica* (*Frăsinică*), prin sincoparea celui de al doilea *i*: *Frăsinicar* > *Frăsincar*.

FRĂSINEANU provine, desigur, de la toponimele *Frasinul*, *Frăsini*, *Frăsineni* (Iordan DNFR, Tomici-Andronache OD), dar și de la n. fam. *Frăsin*, *Frăsina*, *Frăsină*.

FRĂSINEL, explicat din *frăsinel* ‘plantă ierboasă cu frunze ca ale frasinului’ (Iordan DNFR, Tomici-Andronache OD) sau ca diminutiv al lui *Frasin* [< *frasin*] (Iordan *op. cit.*), este, mult mai probabil, un derivat al lui *Frăsin* (< *Eufrosin*), destul de frecvent.

FRĂSINESCU poate fi derivat și de la *Frăsin*, *Frăsina*, nu numai de la *Frasin*, cum indică Iordan DNFR.

FRĂSINOI (PATM 326) este derivat, cu suf. *-oi*, de la *Frăsin*, *Frăsina*, *Frăsină*.

FRĂTIȘ. Dacă *Frățiș* este „același cu *Frateș*”, cum afirmă Iordan DNFR, înseamnă că se accentuează *Frățiș*.

Mult mai probabilă este proveniența numelui (în cazul în care este real, nu o formă grafică) din *Frătici*, prin substituirea lui *ê* cu *ș*, probabil în ariile în care *ê* se pronunță *ș* sau *ś*. Cf. supra *Fluieriș*.

FRĂTOAICA (LATB 457, PAAG 72, 161) este derivat, cu suf. *-oaică*, de la *Frat(t)a*, *Fratu*, *Frătoiu*.

FRĂTOIU (PAAG 246) e derivat, cu suf. *-oiu*, de la *Frata*, *Fratu*.

FRĂTUȚESCU (PATM 93; scris și *Fratutescu: ibid.*) este un derivat, cu suf. *-escu*, de la *Frătuț* (*ibid.*).

FRĂȚICĂ este derivat de Iordan DNFR de la „*frate*, cu suf. diminutival *-ică*”, iar de Tomici-Andronache OD, din n. fam. *Frățea*. Este sau poate fi și derivat de la *Fratea*.

FRĂȚINĂ (PATM 93) este derivat, cu suf. *-ină*, de la *Frate*, *Fratea*, *Fratu*, *Frățea*.

FRĂȚOIU (LATB 458) e derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Frățea*.

FRÂNCULEASA (LATB 459) e derivat, cu suf. *-(ul)easă*, de la *Frânc(u)*.

FRÂNCUȘ (PABR 150) este derivat, cu suf. *-uș*, de la *Frânc(u)*.

FRÂNTURĂ (scris *Frîntură*: PAAG 72, 162) provine din *frântură*.

FRECĂU (PAVR 54) provine din *frecău* ‘unealtă ciobănească făcută dintr-o bucată de lemn cu creștături adânci, cu ajutorul căreia se sfărâmă cașul dospit pentru a putea fi frământat; răvar’ (cf. MDA). Cf. *Frecuș*.

FRECEA, FRECIA. *Frecea*, explicat de Tomici-Andronache OD din „nf. *Frenț* sau < *a freca* și suf. *-ea*”, ar putea fi o variantă (datorată fostei administrații maghiare în Transilvania și Banat; vezi s. v. *Fătoiu*) a lui *Frăcea*. Numele apare scris și *Frecia* (PASB 74, 203).

FRECUȘ provine de la *frecuș*, cu sensurile ‘o unealtă a cismarului’, ‘neînțelegere, frecare’ (menționate de Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD), dar

și cu cel de ‘unealtă ciobănească făcută dintr-o bucată de lemn cu creștături adânci, cu ajutorul căreia se sfarmă cașul dospit pentru a putea fi frământat; răvar’ (cf. MDA, DGDS). Cf. *Frecău*.

FREITAG (LATB 458) este nume german (vezi Fleischer DP 153).

FRENK (LATB 458) este nume polonez (vezi Taszyckiego).

FRENHEL, FRENKEL (LATB 458) este pol. *Frenkel* (vezi Taszyckiego).

FRENȚEL (PABV 186) este germ. *Frenzel* (vezi Fleischer DP 106).

FRETICI (LATB 458) este o variantă a lui *Frățici*.

FRICHIAȘ (LATB 458) provine din *frichiaș* ‘scândurică folosită de olar la ridicarea vaselor de pe roată’ (DGDS).

FRICHINEA (LATB 458). Cf. *a (se) frichini* ‘a (se) freca’, ‘a se fâțâi’ (cf. MDA).

FRICIOIU are în Tomici-Andronache OD o explicație de-a dreptul hilară: „n. fam. *Fricosu* cu suf. *-oi(u)* și pentru evitarea confuziei cu *frică* și *coi(u)* s-a intercalat un *-i-*”.

În **Fricosoiu*, derivatul normal din *Fricosu* cu suf. *-oi(u)*, nu ar fi fost nevoie de intercalarea unui *-i-*.

Fricioiu este derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Friciu* (vezi infra), destul de frecvent în MS (vezi PAMS 59, 120, 125, 130, 138, 182, 213).

FRICIU. Iorgu Iordan DNFR îl compară cu „bg. *Friko*, care face probabilă existența unui *Fričo*”.

Cf. și ceh. *Frič* (Svoboda 265).

FRIG (PATM 93, 245, 259, 329 (scris și *Frigh*)) provine din *frig*. Cf. *Frigo*.

FRIGO (LATB 458) este nume italian (vezi De Felice CI 72, 73, 323) < *Federici* (vezi *idem* DCI 122).

FRIGĂTOR (PABV 43; scris *Frigator*: PAHD 84) provine din *frigător*.

FRIGHENCIU, FRINGHENCIU sunt nume existente în Țara Oltului, înregistrate de Pașca ȚO 238 fără explicație etimologică. Nu au fost reținute de Iordan DNFR.

Cum în regiune se întâlnește sufixul *-enci* în mai multe cuvinte, e posibil ca *Fringhenciu* să fie un derivat cu acest sufix de la *Fringu*, iar *Frighenciu*, o variantă rezultată prin disimilarea totală a primului *n*.

FRINCUI, considerat de Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD același cu *Frâncu*, provine (și) din bg. *Frinko* (vezi Ilčev).

FRIGURAȘ (PABV 43, 156) este derivat, cu suf. *-aș*, de la *Frigură* (*ibid.* 43).

FRINGU (LATB 459) este o variantă a lui *Frincu*, rezultată prin sonorizarea velarei.

FRIMOIU (LATB 459) e derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Frimu*.

FRIPCEA. După Tomici-Andronache OD, acest nume, lăsat de Iordan DNFR fără explicație etimologică, „poate fi format < *fript* și *frige* (confirmat și de nf. *Fripgea* [...]) sau, în pronunțarea dial., *fripcea* (< *friptea* < *fript* și suf. *-ea*)”.

Noi considerăm că avem de-a face cu un derivat de la *Fript(u)*, cu suf. *-cea*: **Friptcea* > (prin simplificarea grupului consonantic *ptč* la *pč*) *Fripcea*. Pentru formație, cf. *Bunca*, *Grigorcea*, *Mincea*, *Oancea*, *Stancea* etc. (vezi DOR LVII).

FRIȘCAN (PATM 93), scris și (cu ortografie ungurească) *Friskan* (*ibid.*), este un derivat, cu suf. *-an*, de la *Frișcă*.

FRIȘCĂ (PABR 349) provine din *frișcă* 1. ‘vergea, nua’; 2. ‘(Banat) codobatură’; 3. ‘fată tânără, sprintenă și zburdalnică’ (cf. DA, MDA).

FRITZ (PABN 124) este nume german (< *Friedrich*: Fleischer DP 25, 71).

FRITZMANN (PASB 74, 186, 251) este nume german (vezi Fleischer DP 106).

FROLOV (LATB 459) este nume bulgar (vezi Ilčev s. v. *Frolo*).

FROLU (LATB 495) provine din bg. *Frolo*, forma metatezată a lui *Floro* (vezi Ilčev).

FROMEA este derivat, cu suf. *-ea*, de la *From*. Cf. *Fromuț*, semnalat de Iordan DNFR.

FRUJA (PAHD 51, 85, 87, 90, 97, 106, 132; PATM 93, 233) provine din prenumele feminin sârb *Fruža* (vezi Tomici OSCR 123 s. v. *Frúžić*).

N-ar fi exclus ca *Frușa* (PATM 93) să fie o variantă a lui *Fruja*. Cf. *cușmă/cujmă*, *crișmă/crijmă* etc.

FRUJIN (PATM 93, 307) este sb. *Fružin* (< *Fruža* + suf. sb. *-in*: Tomici OSCR 124).

FRUMOIU (PASB 170, 237) este un derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Frum* (*ibid.* 74), *Fruma*, *Frumă*.

FRUMUȘESCU (PATM 93) este derivat, cu suf. *-escu*, de la *Frumosu*.

FRUNTEANU poate deriva de la n. fam. *Frunte(a)*, cum a presupus Iordan DNFR, pentru că nu îl avea în inventar (fișier), dar și de la n. top. *Frunte(a)*, numele a două cătune (*Frunte*, unificat cu *Batoș* MS, *Fruntea lui Birt*, unificat cu orașul Borșa MM), și toponime minore.

FRUNZAN (PAIS 126) este un derivat de la *Frunza*, *Frunză*, cu suf. *-an* sau *-ean* > *-an*, într-o arie în care *z* se pronunță dur.

FRUNZARU, **FRUNZĂRESCU**. Pentru explicarea lui *Frunzărescu*, Iordan DNFR presupune un *Frunzaru*, „posibil, provenit din *frunzar* ‘umbrar, desiș umbros’ ”.

Frunzaru, nume destul de răspândit (vezi LATB 460, PABR 151, PAHD 179, PAIS 283, PASM 62, PATM 218), este și (sau, mult mai probabil, numai) un derivat, cu suf. antropomic *-ar*, de la *Frunză*.

FRUNZAȘ (PAVR 142) este derivat, cu suf. *-aș*, de la *Frunza*, *Frunză*.

FRUNZE (PASB 74) poate fi o variantă (datorată fostei administrații maghiare în Transilvania și Banat) a lui *Frunză*.

FRUNZEI e derivat cu suf. *-ei*, dar nu de la *frunză*, cum indică Iordan DNFR, ci de la *Frunză*.

FRUNZOI, FRUNZOIU. *Frunzoi* (LATB 460), *Frunzoiu* (PAVR 54, 151, 155) e derivat, cu suf. *-oi*, de la *Frunza, Frunză*.

FRUSESCU, FRUȘESCU. După Iordan DNFR, *Frusescu* este „gr. *Frusi(s)*, «românizat» cu ajutorul suf. *-escu*”. După Tomici-Andronache OD, poate fi și o „variantă a lui *Frunzescu*”, lucru, evident, total eronat.

Dacă a existat sau există pe undeva *Frusa*, variantă a lui *Frosa* (cf. *Frusina*, variantă a lui *Frosina*), *Frusescu* s-ar putea explica (și) de la aceasta.

În caz că *Frușescu* (LATB 460) nu este o greșeală pentru *Frusescu*, ci un nume real, poate fi „românizarea” bg. *Fruši* (vezi Ilčev), cu suf. *-escu*.

FRUSINEANU (LATB 460), considerat greșit de Tomici-Andronache OD variantă a lui *Frăsineanu* (< n. top. *Frasinul, Frăsini, Frăsineni*), e derivat, cu suf. *-ean(u)*, de la *Frusina, Frusină*.

FRUSINOIU (LATB 460) e derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Frusina, Frusină*.

FUCHILĂ (PAAB 198, PASB 74, 254) e derivat, cu suf. *-ilă*, de la *Fuc, Fucă*.

FUCHS (LATB 460, PASB 74) este nume german (vezi Fleischer DP, 28, 150 etc.).

FUDULICĂ (LATB 460, PAVR 54, 129) e derivat, cu suf. *-ică*, de la *Fudulea, Fudulu*.

FUEREĂ, explicat de Iordan DNFR din „ucr. *fujara* ‘fluiet ciobănesc, caval’ ”, este, cum bine indică Tomici-Andronache OD, o variantă a lui *Fuiorea*, ambele forme întâlnindu-se mai frecvent în Oltenia și Muntenia.

FUERESCU (PASB 74) e derivat, cu suf. *-escu*, de la *Fuerea*.

FUFEZESCU (PAAB 322, 416) e un derivat, cu suf. *-escu*, de la n. fam. (necunoscut de noi) *Fufază, Fufează*, provenit de la *fufază*, care se întâlnește în bazinul Arieșului cu sensul de ‘muzicuță’ (Valea Bistrii AB: informator Horea Boncuț; Lazăr Morcan, *Lumina de sub geana muntelui*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2007, p. 392) sau de la *fufează*, variantă a lui *fofează*, care are mai multe sensuri (vezi MDA).

FUGAN. Iordan DNFR se întreabă, pe bună dreptate, dacă *Fugan* poate fi un derivat de la „n. top. *Fughiu* (Ardeal)”. Fără îndoială că nu. Derivatul de la *Fughiu* BH [fûĐu] (vezi Ionel Stan, Dorin Urișescu, *Noul Atlas lingvistic român. Crișana. Date despre localități și informatori*, București, Editura Academiei Române, 1996, p. 75), ung. *Fugyi*, este *fughean*.

Fugan poate fi un derivat, cu suf. *-an*, de la *Fuga* (PAAB 79, 416; PATM 93).

FUGĂROIU (PABR 159) este derivat, cu suf. *-oi(u)*, de la *Fugaru*.

FUICA, FUICĂ este considerat de Iordan DNFR „derivat regresiv de la *fuicaș* ‘om nebunatic’”, explicație preluată de Tomici-Andronache OD.

În caz că accentul este pe *i*, avem a face cu un diminutiv, cu suf. *-ică*, de la *Fuia*.

FUGĂREȚU (LATB 460) provine din adj. *fugăreț* 1. ‘(prin CT) alergător’; 2. ‘(prin DB) fugar, nestatornic’ (vezi DGDS).

FULĂU, explicat de Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD din *fulău* ‘pierde-vară’, provine și din ung. *Fúló*, atestat din 1409 (vezi Kázmér).

FULE (PABH 27, PACS 62) este ung. *Füle*, atestat din 1319, provenit din *Füle*, hipocoristic de la *Fülöp* (vezi Kázmér).

FULEA, considerat „derivat regresiv de la *Fulică*” (Iordan DNFR) sau derivat din „*Fulău* și suf. *-ea*” (Tomici-Andronache OD), s-a format, cu suf. *-(e)a*, din *Fule* (vezi supra).

FULECHI (LATB 461) este ung. *Füleki*, atestat din 1548, provenit din *füleki* ‘persoană originară din *Fülek* (Slovacia)’ (vezi Kázmér).

FULESI (PACS 141). Dacă se pronunță în două silabe (*-i* fiind notat pentru pronunțarea mai moale a lui *Ń*), este vorba de ung. *Füles* < *Füles*, hipocoristic de la *Fülöp*, sau provenit din *füles* ‘urecheat, cu urechi lungi’, ‘(glumet) urecheat, iepure; prostuț, măgăruș’.

Dacă se pronunță în 3 silabe, avem de-a face cu ung. *Fülesi* < *fülesi* ‘persoană originară din *Füles* [Austria] (vezi Kázmér).

FULFUC este comparat de Iordan DNFR cu *fâlfu* ‘poreclă dată unui om căruia i se vede limba fâlfâind când vorbește’.

În documentarea de până acum, am întâlnit acest nume în PAAG 72, 147.

Credem că provine din adv. *fulfuc*, folosit prin Muntenia și Oltenia în expresia *a se găti fulfuc* ‘(mai ales despre femei) a se îmbrăca pretențios, a se spilcui’ (Udrescu GRA), ‘a se îmbrăca elegant’ (Dorina Bărbuț, *Dicționar de grai oltenesc*, Craiova, Asociația Independentă Literară, Artistică, Culturală și Editorială „MILENIUL III”, 1990). Cf. și *fulfucă* (= *fulfugă*), numele plantei *Vulpia myurus* [sic!] (Al. Borza, *Dicționar etnobotanic*, [București], Editura Academiei Române, 1968, p. 236).

FULGEAN, FULGEANU nu este numai un derivat cu suf. toponimic *-ean(u)* de la n. top. *Fulga, Fulgu*, cum dau Iordan DNFR și Tomici-Andronache OD, ci și un derivat, cu suf. antroponimic *-ean(u)*, de la n. fam. *Fulga*, întâlnit destul de frecvent.

FULGHECI (LATB 461) este derivat, cu suf. *-eci*, de la *Fulga, Fulgă*. Cf. *Comăneci* < *Coman*.

FULGULEȚ (LATB 461) provine de la *fulguleț* sau, cu suf. *-uleț*, de la *Fulga, Fulgă*.

FULICĂ este derivat, cu sufixul *-ică*, dar nu de la *Folea*, cum dă Iordan DNFR, ci de la *Fulea*.

FULTUC (PAAG 72) provine din *fultuc* 1. ‘perniță’; 2. ‘dos de pernă’; 3. ‘căpușă’; 4. ‘știulete în prima fază de dezvoltare, înainte de a-i da mătasea’ (vezi DA, Udrescu GRA, DGDS).

FUMOR, FUMURU. *Fumuru* (LATB 461, PATM 265) provine de la adj. *fumur* ‘fumuriu’.

Fumor (*ibid.* 93, 239, 274) poate fi o variantă a lui *Fumur*.

FUMUREANU (LATB 461) e derivat, cu suf. antroponimic *-ean(u)*, de la *Fumur, Fumuru*.

FUMUREL provine de la n. fam. *Fumur(u)*, nu de la diminutivul lui *fumur*, cum indică Iordan DNFR.

FUMURESCU e derivat, cu suf. *-escu*, de la *Fumur, Fumuru*, nu de la *fumur*, cum dau Tomici-Andronache OD.

FUNDUREANU (PABV 44) provine din *fundurean* ‘persoană originară din Funduri, sat desființat, unificat cu satul Jugureni DB, sau/și, probabil, din toponime minore *Funduri*’.

FUNT (LATB 462) poate proveni din *funt*, variantă a lui *pfunt* 1. ‘unitate de măsură a greutateii egală cu cca 0,5 kg sau (reg.) cu 0,25 kg; 2. ‘(reg.) greutate la ceasurile fără arc’; 3. ‘veche unitate monetară germană’ (DEX) ori poate fi nume polonez (vezi Taszyckiego).

FURA (PAHD 204) este ung. *Fura* < *fura* ‘vioi’.

FURĂU, explicat de Iordan DNFR din ung. *fúró* ‘sfredel’, provine din ung. *Fúró* (atestat din 1423) < *fúró* ‘care face găuri în ceva; care cioplește, cioplitor’ (vezi Kázmér, DMR).

FURCA, FURCĂ provine, fără îndoială, din *furcă* (Iordan DNFR, Tomici-Andronache OD), dar, pe alocuri, în Transilvania, ar putea fi ung. *Furka*, atestat din 1458, provenit din *Furka*, un hipocoristic format din *Fur[ján]* (< *Flórián*) cu suf. *-ka* (vezi Kázmér).

FURCOVICI (LATB 462) e derivat, cu suf. slav *-ovici*, de la *Furcă*.

FURCEA, explicat de Tomici-Andronache OD din *Furcă* + suf. *-ea* sau din *furcea* ‘furcă mică’, este, pe alocuri, și ung. *Furcsa*, atestat din 1424, provenit din *furcsa* cu sensuri ca ‘sprinten, ager’, ‘evlavios’, ‘arătos, chipeș’ etc. (vezi Kázmér).

FURCOI poate proveni din *furcoi* ‘furcă mare’ (Iordan DNFR, Tomici-Andronache OD), dar, tot atât de bine, poate fi un derivat, cu suf. *-oi*, de la *Furca, Furcă*. În Dobrogea, *Furcă* e înregistrat cu 58 de purtători, iar *Furcoi*, cu 7 purtători (vezi *ibid.*).

FURCULESCU (LATB 462) e derivat, cu suf. *-ulescu*, de la *Furcă*.

FURCUȚĂ (LATB 462) provine din *furcuță* sau din *Furcă*, cu suf. *-uță*.

FURDA a fost explicat de Iordan DNFR din *furdá* ‘rămășițe de calitate proastă de la lucrul lânii, pieilor, tutunului etc.; (fig.) om de nimic, secătură’ [< tc.].

Dacă ipoteza ar fi verosimilă, ne-am aștepta ca în Dobrogea să fie atestat măcar la 2–3 persoane. Dar nu este înregistrat la niciuna (vezi Tomici-Andronache OD).

În realitate, este ung. *Furda*, atestat din 1403 (vezi Kázmér). Se întâlnește în PAAB 198, 376.

FURDAC (PAAG 72) e derivat, cu suf. *-ac*, de la *Furda*, *Furdu*.

FURDEAN, FURDIAN. *Furdean* (PAHD 51, 155, 211; PATM 93, 226, 250, 274), scris și *Furdian* (*ibid.* 226), e derivat de la *Furda*, *Furde* (*ibid.* 93), *Furdea* (*ibid.* 93, 208, 212, 216 etc.).

FURDIAC. Iordan DNFR se întreabă dacă *Furdiac* e un derivat de la *furdá* „cu suf. *-uiac* (?)” [sic!].

Furdiac apare și în LATB 462.

Nu știm dacă numele e bisilabic (și atunci grafia normală e *Furdeac*) sau trisilabic.

Oricum ar fi, este, credem, vorba de un derivat, cu suf. *-ac*, de la *Furdea* sau *Furdi* (vezi *ibid.*).

FURDUC (LATB 462) e derivat, cu suf. *-uc*, de la *Furdu*.

FUREDI (LATB 462, PABN 41) este ung. *Füredi*, atestat din 1661, provenit din *füredi* ‘persoană originară din Füred’, Füred fiind numele maghiar al localității Cărbunari, unificate cu Budureasa BH, și localități în Ungaria (vezi Kázmér).

FURGI (PATM 242). Cf. ung. *Fürge* < *fürge* ‘sprinten, vioi, agil, ager’ (vezi DMR).

FURICĂ nu este o variantă a lui *Furcă*, cum greșit dau Tomici-Andronache OD, ci un derivat, cu suf. *-ică*, de la **Fur*, *Furu*, care poate proveni din *fur* ‘hoț’ sau poate fi ung. *Furu*, variantă a lui *Furó* (vezi Murádin EMCs 125).

FURIEȘ (PAAB 157) este ung. *Fürjes*, atestat din 1506, provenit din *fürjes*.

FURIZ, înregistrat de Iordan DNFR fără etimologie, este ung. *Fürísz*, variantă a lui *Fürész* (vezi Kázmér).

FURLAN (PATM 94) este it. *Furlàn* cu 2287 de ocurențe în Italia (vezi De Felice CI 237).

FURLUGEAN, FURLUGIANU. *Furlugianu*, înregistrat de Iordan DNFR fără etimologie, este același cu *Furlugean* (PATM 274), provenit din *fârlugean* ‘persoană care locuiește în (sau care provine din) Fârlug CS’ (vezi *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Banat, I*, [elaborat] sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, București, Editura Academiei, 1980, harta 3/76).

Silvia Pitiriciu, *Derivate cu bază toponimică (Literale D, E, F)*, în vol. *The Proceedings of the European Integration – Between Tradition and Modernity*

Congress, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, Volume Number 6, 2015, p. 216, are dreptate când afirmă că derivatul „*furlugean*, -ă < *Fârluig*” are „o formă adaptată”. Precizăm că e vorba despre adaptarea la numele maghiar al localității, care este *Furlug* (vezi Suciu I 243).

FURMUZ (PABR 151). Cf. gr. *Furmuzi(s)*, *Frumuz*, *Hurmuzache*.

FURMUZEL (LATB 462) e derivat, cu suf. *-el*, de la *Furmuz*.

FURNEA. Iordan DNFR îl compară, pentru temă, cu ucr. *furnuti* ‘a zbura; a alerga; a se rezezi’, gr. *Furniadis* și it. *Furno*, iar Tomici-Andronache OD îl explică din gr. *Furniadis* și it. *Furno*, cu suf. *-ea*.

Pare un derivat, cu suf. *-ea*, de la **Furna*. Cf. bg. *Furnov*, pe care Ilčev îl explică de la *furna* ‘cuptor; brutărie’ sau din *Furnadžiev*.

FURNIGEA (LATB 462) e derivat, cu suf. *-ea*, de la *furnigă* [= *furnică*].

FURTEA e derivat cu suf. *-ea*, dar nu de la „*furtá* < *furdá*”, cum dau Tomici-Andronache OD, ci de la **Furt(u)* < *furt*. Cf. *Furteș* < *furt* (Iordan DNFR).

FURTEȘ. Dacă forma numelui este corectă, atunci ar putea avea explicația dată de Iordan DNFR: „*furt* (cuvântul vechi, moștenit din latinește, dar dispărut cu vremea, DA), cu suf. *-eș*”.

Mai degrabă este o formă grafică pentru ung. *Fürtés*, atestat din 1504, provenit din *fürtés*, variantă a lui *fürtös* ‘buclat, cârlionțat’ (vezi Kázmér).

FURUIAȘ (PABH 28) este ung. *Furulyás* < *furulyás* ‘fluieraș, cântăreț din fluier’.

FUS este o creație românească de la *fus* (Iordan DNFR), desigur, prin intermediul unei porecle, dar și germ. *Fus* (vezi Fleischer DP 118).

FUSĂRĂU (PABR 126, 162) este derivat, cu suf. *-ău*, de la *Fusar(u)*.

FUSCA, explicat de Iordan DNFR din gr. *Fuska(s)*, ar putea fi și o creație românească de la *fuscă* ‘ceapă de sămânță care are foaia tare și crește înaltă’ (Petre Coman, *Glosar dialectal*, București, 1939).

FUSCEL (PAAG 216) provine din *fuscel*.

FUSTOS nu este o „greșeală de grafie (*s* în loc de *ș*)” pentru *Fustașu* (< *fustaș* ‘soldat înarmat cu fuște, cu sulițe’), cum presupun Tomici-Andronache OD, ci ung. *Füstös*, atestat din secolul al XV-lea, provenit din *füstös* ‘negricios, tuciuriu; țigan’ (vezi Kázmér).

FUȘCAN. Tomici-Andronache OD apreciază că *Fușcan* (înregistrat în CT la o singură persoană) este „probabil greșeală de grafie” în loc de *Fuscan* (întâlnit acolo tot la o persoană), pe care-l derivă din „gr. *Fuska(s)* și suf. augm. *-an*”.

S-ar putea ca lucrurile să stea tocmai invers.

Fușcan se mai întâlnește în LATB 463, PABV 126 etc.

Este un derivat, cu suf. *-an*, de la *Fușcă* (PAAG 72, 172).

FUȘTEI (PAIS 127, 330, 345; LATB 463) provine din *fuștei*, variantă a lui *fuscel*.

FÚTŐ (PAHD 179) este nume maghiar, atestat din 1449, provenit din *fútő* ‘sobă’ (vezi Kázmér).

FUZI. După Iordan DNFR, *Fuzi* „pare a fi același” cu *Fuza*, *Fuză* (explicat din gr. *Fuzas*).

Provine din ung. *Füzi*, atestat din 1430 (vezi Kázmér). Pentru ung. -*ü-* > rom. -*u-*, vezi Király *Contacte* 153. Cf. și it. *Fusi* [fúzi] (vezi De Felice CI 158), scris cu ortografie românească.

Abrevieri

adj.	= adjectiv
bg.	= bulgar(ă)
cf.	= (lat.) <i>confer</i> ‘compară’
dim.	= diminutival
fr.	= francez(ă)
germ.	= german(ă)
gr.	= gre(a)c(ă)
it.	= italian
lat.	= latin
<i>loc.cit.</i>	= locul citat
magh.	= maghiar(ă)
n. b.	= nume de bărbat
n. fam.	= nume de familie
n. top.	= nume topic
pol.	= polonez
rus.	= rusesc
rom.	= românesc
s. v.	= (lat.) <i>sub voce</i> ‘sub cuvântul’
sb.	= sârb(ă)
sl.	= slav(ă)
suf.	= sufix
ucr.	= ucrainean
ung.	= ungurescul
v.	= vezi
var.	= variantă

Simbolurile pentru județe

AB	= Alba	DJ	= Dolj
BH	= Bihor	GJ	= Gorj
BN	= Bistrița-Năsăud	HR	= Harghita
CJ	= Cluj	IL	= Ialomița
CL	= Călăraș	MS	= Mureș
CS	= Caraș-Severin	SB	= Sibiu
CT	= Constanța	SM	= Satu-Mare
HD	= Hunedoara	TM	= Timiș

BIBLIOGRAFIE

1. ALR II SN II = *Atlasul lingvistic român* [II], serie nouă, vol. II, [București], Editura Academiei Republicii Populare Române, 1956.
2. Băcescu Păs. = Mihai C. Băcescu, *Păsările în nomenclatura și viața poporului român*, [București], Editura Academiei Române, 1961.
3. De Felice CI = Emidio De Felice, *I cognomi italiani*, Bologna, Società Editrice Il Mulino, 1980.
4. De Felice DCI = Emidio De Felice, *Dizionario dei cognomi italiani*, Torino, Il Gazzettino, 1996.
5. Densusianu ȚH = Ovid Densusianu, *Graiul din Țara Hațegului*, București, 1915.
6. Fleischer DP = Wolfgang Fleischer, *Die deutschen Personennamen. Geschichte, Bildung und Bedeutung*, Berlin, Akademie-Verlag, 1968.
7. Frâncu-Candrea Moșii = Teofil Frâncu și George Candrea, *Românii din Munții Apuseni (Moșii)*, București, Tipografia Modernă Gr. Luis, 1888. Grković = Milica Grković, *Rečnik ličnih imena kod Srba*, Beograd, 1977.
8. Herbil AOUM = Ioan Herbil, *Antroponimie oficială la ucrainenii maramureșeni*, Cluj-Napoca–București, Casa Cărții de Știință, Editura RCR Editorial, 2019.
9. Ilčev = Stefan Ilčev, *Rečnik na ličnite i familni imena u bálgarite*, Sofia, 1969.
10. Iordan DNFR = Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
11. Kázmér = Kázmér Miklós, *Régi magyar családnevek szótára XIV–XVII. század*, Budapest, Magyar Nyelvtudományi Társaság, 1993.
12. Király Contacte = Francisc Király, *Contacte lingvistice. Adaptarea fonetică a împrumuturilor românești de origine maghiară*, Timișoara, Editura Facla, 1990.

13. Kiss FNESz = Kiss Lajos, *Földrajzi nevek etimológiai szótára*, negyedik, bővített és javított kiadás, I, II. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1988.
14. Loșonți Nume = Dumitru Loșonți, *Nume de familie provenite de la nume de localități* (I), în „Cercetări de lingvistică”, XXIX, 1984, nr. 1, pp. 48–55.
15. Mocanu, *Adjectivul flor* = Nicolae Mocanu, *Adjectivul flor* (< lat. *florus*) și derivatele sale, în „Cercetări de lingvistică”, Cluj-Napoca, XXI, 1976, nr. 2, pp. 189–198.
16. Mocanu NPIL = Augustin Mocanu, *Nume de persoane în județul Ialomița*, Slobozia, Editura Helis, 2009.
17. Murádin EMCs = Murádin László, *Erdélyi magyar családnevek*, Nagyvárad, Europrint Könyvkiadó, 2005.
18. Pașca ȚO = Ștefan Pașca, *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*, București, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională, 1936 (Academia Română. Studii și cercetări, XXVI).
19. Pătruț SOR = Ioan Pătruț, *Studii de onomastică românească*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2005.
20. Petrovici SDT = Emil Petrovici, *Studii de dialectologie și toponimie*, București, Editura Academiei, 1970.
21. Pitiriciu *Derivate* = Silvia Pitiriciu, *Derivate cu bază toponimică (Literale D, E, F)*, în *The Proceedings of the European Integration – Between Tradition and Modernity Congress*, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, Volume Number 6, 2015.
22. Suciu I = Coriolan Suciu, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, I, [București], Editura Academiei Române, 1967.
23. Svoboda = Jan Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha, Nakladatelství Československé Akademie Věd, 1964.
24. Taszyckiego = *Słownik staropolskich nazw osobowych*. Pod redakcją i ze wstępem Witolda Taszyckiego, tom. II, zeszyt 1, Wrocław–Warszawa–Kraków, 1968.
25. Tomici-Andronache OD = Mile Tomici, Persida Andronache, *Onomasticon dobrogean. Nume de familie*, București, Editura Stephanus, 2005.
26. Tomici OSCR = Mile Tomici, *Onomastica sârbilor și a croaților din România (Nume de persoane și nume de locuri)*, București, Editura Academiei Române, 2006.

SIGLE

- DA = *Dicționarul limbii române* [publicat de Academia Română, sub redacția lui Sextil Pușcariu], București, 1913–1949.
- DFNFM = Ștefan Vișovan, Mircea Farcaș, Sorin Mihai Frânc, Sorin S. Vișovan, Maria Vișovan, Simona Farcaș, *Dicționar de frecvență a numelor de familie din Maramureș*, Baia Mare, Editura Universității de Nord, 2007.
- DGDS = Ion Ionică, Maria Marin, Anca Marinescu, Iulia Mărgărit, Teofil Teaha. Coordonator: Maria Marin, *Dicționarul graiurilor dacoromâne sudice*, I–III, București, Editura Academiei Române, 2009–2011.
- DMR = *Dicționar maghiar-român*, volumul I, A–J, București, Editura Academiei Române, 2010; volumul II, K–ZS, București, Editura Academiei Române, 2011.
- DOR = N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, [București], Editura Academiei Române, 1963.
- LADJ = *Lista abonaților la serviciul telefonic din municipiul Criova și județul Dolj* 1978.
- LATB = *Lista oficială a abonaților telefonici București și Județul Ilfov* 1998.
- MDA = *Micul dicționar academic*, I–IV, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001–2003.
- PAAB = *Cartea de telefon Pagini albe Alba* 2005–2006.
- PAAG = *Cartea de telefon Pagini albe Argeș* 2003–2004.
- PAAR = *Cartea de telefon Pagini albe Arad* 2008–2009.
- PABH = *Cartea de telefon Pagini albe Bihor* 2009–2010.
- PABN = *Cartea de telefon Pagini albe Bistrița-Năsăud* 2009–2010.
- PABR = *Pagini aurii Brăila* 2001–2002.
- PABV = *Cartea de telefon Pagini albe Brașov* 2009–2010.
- PACJ = *Cartea de telefon Pagini albe Cluj* 2004–2005.
- PACS = *Cartea de telefon Pagini albe Caraș-Severin* 2008–2009.
- PACT = *Cartea de telefon Pagini albe Constanța*.
- PAHD = *Cartea de telefon Pagini albe Hunedoara* 2006–2007.
- PAIS = *Pagini aurii Iași* 2001–2002.
- PAMS = *Cartea de telefon Pagini albe Mureș* 2006–2007.
- PASB = *Cartea de telefon Pagini albe Sibiu* 2005–2006.
- PASM = *Pagini aurii Satu Mare* 2002–2003.
- PATM = *Cartea de telefon Pagini albe Timiș* 2007–2008.
- PAVR = *Cartea de telefon Pagini albe Vrancea* 2006–2007.
- SCOL = „Studii și cercetări de onomastică și lexicologie” (SCOL), Craiova.